

Bulldozer op de burcht

Voor de das geldt: 'My home is my castle'. Als een bulldozer leeft hij op zijn burcht zijn passie voor graven uit.

De das bewoont zijn burcht alleen of met enkele soortgenoten, afhankelijk van wat het gebied aan voedsel biedt. Met een geurklier onder de staart 'bestempelen' de dieren hun omgeving. Zo blijven andere dassen uit de buurt. Het territorium van een dassenburcht kan een omvang hebben van wel vierhonderd voetbalvelden, maar is in ons land meestal kleiner. De burcht zelf bestaat uit een complex van gangen (pijpen) en holen (woonketels), waar de dassen doorlopend aan werken. Meestal zijn er meerdere ingangen, tot wel veertig stuks. Hoe diep de burcht de grond in steekt, hangt af van de bodem. Op een zandhelling lopen de gangen behoorlijk ver naar beneden. Op vlak terrein bepaalt het grondwaterniveau de diepte. Dassen leven vooral in de oostelijke helft van ons land, waar

Aantallen dassen

Het gaat goed met de das in Nederland. Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw is het aantal dassenburchten toegenomen van zo'n 370 naar 1.000 stuks. Het aantal dassen wordt geschat op 4.000. Toch vallen er jaarlijks onder de dassen ongeveer 700 verkeersslachtoffers. Dat is zo'n 17,5 procent van de totale populatie en de helft van de hoeveelheid jongen dat per jaar wordt geboren. Ook sterft jaarlijks een handvol dassen als gevolg van verdrinking. Hoewel het goede zwemmers zijn, kunnen dassen niet uit het water komen langs oevers met een kunstmatige beschoeiing.

veel zandgronden zijn. Of je met een bewoonde dassenburcht te maken hebt, kun je zien aan plukjes witte en zwarte haren bij de ingang. Ook liggen er vaak plantenresten, die de das gebruikt om zijn hol mee te bekleden. 's Nachts verzamelen de dieren grassen, mossen en varens in de buurt van de burcht. Achteruitlopend slepen ze het plantenmateriaal tussen hun poten naar hun woning. Daarbij verliezen ze natuurlijk weleens wat groen. Ook de pootafdruk van de das is duidelijk herkenbaar. De nagels laten diepe indrukken middenvoet heeft de vorm van een halve maan, waarbij de nagels diepe indrukken achterlaten.

Winterrust

Voordat de winter begint, eet de das zich rond aan fruit, maïs, wormen en insecten. Zijn vetlaag is dan voldoende op peil om een tijd van schaarste door te komen. In winterse nachten verlaat de das zijn burcht alleen om zijn behoeften te doen en eventjes de poten te strekken. Dan gaat hij weer gauw naar binnen. Daarmee spaart hij energie. Dit gedrag heet geen winterslaap maar winterrust.

Beschermd

De das is een beschermde soort, dus er mag niet op worden gejaagd. Ook zijn burcht is

verboden terrein voor mensen. Staatsbosbeheer ziet erop toe dat in de omgeving van dassenburchten geen bomen worden gekapt. Ook wandelpaden in de buurt zijn uit den boze. Het geurspoor van mensen kan stress bij de das veroorzaken. Nog erger is een loslopende hond die de burcht probeert binnen te dringen en mogelijk gaat graven. Ondanks hun beschermde status vallen dassen regelmatig ten prooi aan het verkeer. Vooral op binnenwegen kunnen automobilisten moeilijk uitwijken, als een das plotseling in het donker voor hun wielen komt. In tegenstelling tot bijvoorbeeld vossen kijken dassen niet uit voordat ze oversteken. Ze gaan als een tank de weg op. In april

en mei zijn veel vrouwtjesdassen het slachtoffer, wanneer ze 's nachts heen en weer pendelen tussen woon- en voedselgebied om hun jongen te zogen. In september en oktober is een volgende piek. Dan markeren dassen hun territorium. Daarbij leggen ze soms wel tien kilometer af. Dassen lopen via vaste routes of 'wissels'. Boswachters van Staatsbosbeheer die de wissels kennen, adviseren bij de aanleg van dassentunnels op plekken waar dat nodig is. Dan kunnen de dassen veilig onder de weg door. Met ongeveer 750 dassentunnels is ons land een voorbeeld voor andere West-Europese landen waar de das leeft.

Een das weegt hooguit 25 kilo. Van kop tot staart meet de das 1 meter

Tot 1960 begruikte men in Nederland dassenvet als medicijn tegen longaandoeningen en astma

Per nacht kan een das wel honderden regenwormen verorberen.

Gepubliceerd in: Naar Buiten (december 2012) | Magazine van Staatsbosbeheer

© Manon Laterveer-de Beer